

Rasspecifik avelsstrategi för *-bolognese-*

Fastställd av SKK år 2025

Giltighetsår 2025-2029

Ingår i Svenska Kennelklubbens organisation

Innehåll

Inledning	3
Regler och rekommendationer för uppfödare och hanhundsägare.....	3
Handlingsplaner	4
Population.....	4
Vardagsmentalitet	4
Hälsa	4
Exteriör	4
Historik	5
Population	6
Nuläge.....	6
Antal valpar per avelsdjur	7
Långsiktiga mål	7
Kortsiktiga mål	7
Handlingsplaner	7
Vardagsmentalitet	8
Nuläge.....	8
Långsiktiga mål	8
Kortsiktiga mål	9
Handlingsplaner	9
Hälsa	9
Nuläge.....	9
Långsiktiga mål	10
Kortsiktiga mål	10
Handlingsplaner	10
Exteriör	11
Nuläge.....	11
Långsiktiga mål	11
Kortsiktiga mål	11
Handlingsplaner	11
Sammanfattning	12
Handlingsplaner för rasklubben	12
Population.....	12
Vardagsmentalitet	12
Hälsa	13
Exteriör	13
Källförteckning.....	13
Bilagor.....	13

Inledning

Rasen har sedan senaste revisionen av RAS 2006 rönt en positiv utveckling avseende numerär, intresse från valpspekulanter och exteriör. Fler bologneseägare har tränat och tävlat med sina hundar i agility, lydnad samt i de nya tävlingsformerna rallylydnad och nosework vilket i sin tur rekryterat nya bologneseägare. Samarbetet mellan uppfödare har förstärkts och vid två fysiska uppfödarträffar 2015-11-12 och 2018-05-14 deltog nästan alla aktiva uppfödare. Vid BBHCs Avelskonferens 2017-10-14 var likaså intresset från bologneseuppfödare stort.

I början av 2021 genomfördes en enkät angående rasens hälsa och funktion- "Hur mår din bolognese?" (se bilaga 1). Glädjande nog kom det svar avseende 224 hundar! Resultatet av enkäten och andra frågor kopplade till RAS diskuterades vid tre digitala uppfödarträffar under 2021 och 2022. Stor samsyn råder bland de uppfödare som regelbundet registrerat valpar de senaste fem åren kring rasens förutsättningar och prioriteringar i aveln. Till uppfödarträffar har även uppfödare som inte är medlemmar i rasklubben inbjudits. Det som ofta tagits upp är att det är beklagligt att endast ett fåtal nya uppfödare börjat med rasen.

Flera aktiva uppfödare har deltagit i de internationella evenemang som den italienska rasklubben, CBM ordnat inklusive två stora symposier, i Rom och Helsingfors, och delgivit andra uppfödare vad som där diskuterats både i rasklubbens tidning och vid uppfödarträffarna.

Svenskuppödda bologneser har visat framtagarna på stora internationella utställningar (Världs- och Europavinnarutställningar och Crufts) och flera har blivit utställningschampions i rasens hemland. Italienska uppfödare har de senaste 10 åren börjat använda sig av svenskfödda hundar i sitt avelsarbete vilket påvisar vilken hög kvalitet man tillmäter det svenska avelsmaterialet.

Sammantaget utgör detta bra grund för fortsatt konstruktivt arbete med rasen i Sverige.

Regler och rekommendationer för uppfödare och hanhundsägare

Övergripande avelsmål för rasen

Mot bakgrund av rasens ringa numerär och då den genomgått flera genetiska flaskhalsar de senaste decennierna och risken för utarmning av den genetiska variationen är det övergripande avelsmålet att utnyttja så många avelsdjur som möjligt och minimera selektionstrycket så långt möjligt.

Handlingsplaner

Population

Handlingsplan uppfödare och hanhundsägare

- Använda så många olika avelsdjur med sinsemellan olika genetisk bakgrund som möjligt.
- Använda många individer - helst lika många hanhundar som tikar, bibehålla en låg inavelsgrad varigenom risken för spridning av sjukdomsgener minimeras.
- Att informera valpköpare att även icke meriterade bologneser kan utgöra ett viktigt tillskott i avelsarbetet.

Vardagsmentalitet

Handlingsplan uppfödare och hanhundsägare

- Ej nyttja hundar i avel som avviker från rasens önskvärda beteenden

Hälsa

Handlingsplan uppfödare och hanhundsägare

- Låta ögonspegla avelsdjur inför debut samt försöka hålla sig med aktuella intyg inför fortsatt avel (intyg är aktuellt i ett år efter utfärdandet)
- Låta gentesta samtliga avelsdjur för PRCD-PRA inför avelsdebut för att säkerställa att inte bärare paras med bärare, och att affekterade djur ej går i avel.

Exteriör

Handlingsplan uppfödare och hanhundsägare

- Endast nyttja exteriört sunda hundar i avel

Historik

Rasens historia, bakgrund och utveckling

Bakgrunden till bolognese är den samma som malteser och bichon frisé. Dessa raser är sprungna ur den typ av hundar som omnämns av Aristoteles (348 – 322 f.Kr.) under benämningen "canes melitenses".

Under renässansen var de små päls hundarna som hölls för sällskap statussymboler för rika och framstående familjer och avporträtterades ofta tillsammans med sina nobla ägare. De sköttes minutiöst med mycket kärlek att döma av såväl pälskonditionen och det tydliga bandet mellan ägare och hund som man kan se på dessa verk av den tidens stora konstnärer. Hundar som tveklöst har mycket gemensamt med den ras vi idag kallar bolognese finns på tavlor målade av bl.a. Tizian, Goya, Breughel och Carpaccio. Flera av de mest kända och nobla familjerna under renässansen som bodde i norra Italien i trakterna av Bologna ägde och födde upp små vita fluffiga dvärghundar av bolognesetyp (familjerna Medici, Gonzaga och d'Este bl.a.). Bankmagnaten Cosimo Medici den äldre (1389-1464) gav åtta "bologneser" till lika många framstående köpmän i Bryssel. Philippe II, kung av Spanien 1556-1598, skrev i tacksamhet till hertigen d'Este, efter att i gåva ha fått två bologneser, "dessa två små hundar är den mest kungliga av gåvor för en kung".

Bolognesen i modern tid

För italienska kynologer är det betydelsefullt att förvalta de 14 italienska raserna väl. Vilket varit avgörande för att vi idag överhuvudtaget har några bologneser att glädja oss åt – se nedan. På utställningar är t.ex. tävlan om bästa hund av italienska ras -Razze Italiane mycket prestigefullt! Bolognese har aldrig varit – och är inte heller idag – en vanligt förekommande hund i Italien; tvärtom har rasen emellanåt fört en tynande tillvaro och t.o.m. hotats av undergång p.g.a. bristande numerär och kvalitet! Mellan 1898 och 1950 registrerades totalt 69 bologneser i hemlandet!

Italienska kennelklubben (ENCI) arrangerade 1983 i Galliano del Mugello utanför Florens en mönstring av några italienska raser i farozonen för att dö ut i. Man konstaterade att de runt 10 bologneser som var närvarande (och som representerade de flesta dåvarande italienska uppfödarna) trots hög inbördes släktskapsgrad var mycket heterogena avseende bl.a. typ, storlek och pälskvalitet. Dessutom var det vanligt med avvikelser i storlek, proportioner, konstruktion och pigment. ENCI gav därför uppfödarna fria händer att använda närbesläktade raser för att rädda rasen till eftervärlden. Dessa hängivna uppfödare räddade rasen från utplåning genom inkorsning och – inte minst – skicklig selektion av avelsdjur. Även om det inte går att få exakta uppgifter om vilka raser/hundar som användes är det ingen hemlighet att det rörde sig om bl.a. bichon frisé, malteser, pudel och volpino italiano.

I Italien är det möjligt att registrera hundar av vissa raser – bl.a. bolognese – med okänd härstamning i ett annexregistret (LIR) genom ett inmönstringsförfarande (C.T.- certificato di tipicità).

Ovanstående är givetvis gynnsamt avseende genetisk variation men ställer stora krav på medveten selektion baserad på rastyp. Dagens uppfödare får ibland erfara att rastypiska (och framgångsrika) individer lämnar avkomma som har egenskaper typiska för de raser som använts vid restaureringen av bolognese. Det kan vara detaljer i huvud, pälskvalitet, benlängd,

öronansättning m.m. Det är således viktigt att både domare och uppfödare är väl förtrogna med utmärkande särdrag för både bolognese, och närliggande raser samt fäster stor vikt vid det som karaktäriserar en rastypisk bolognese.

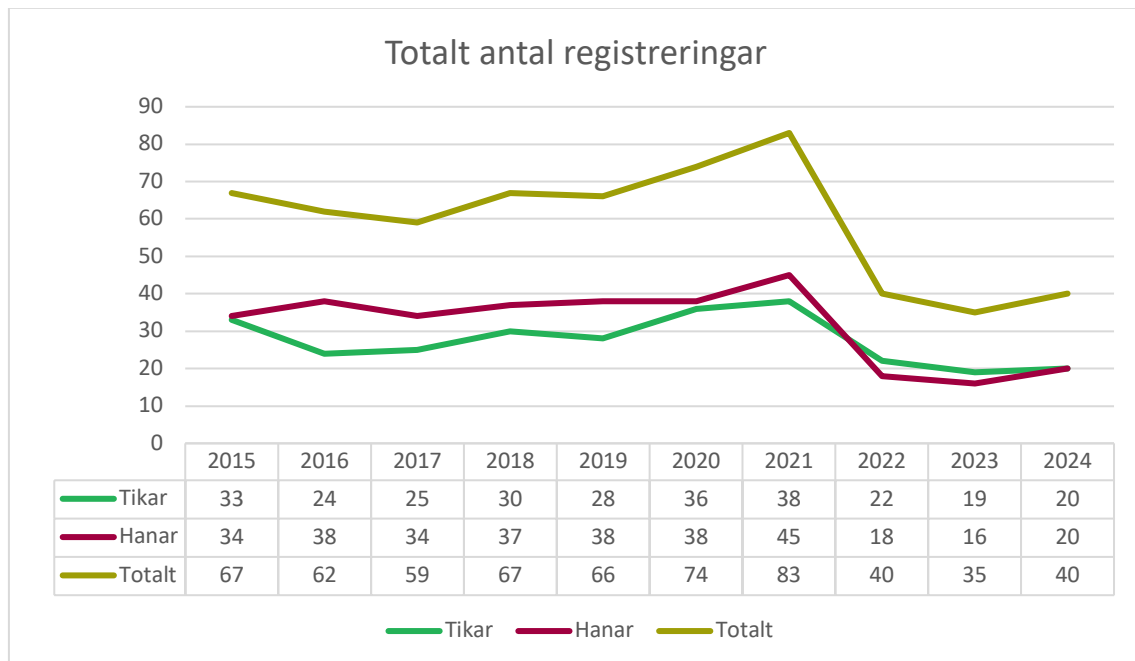
Population

Nuläge

I tabellerna nedan kommer vi avhandla data för perioden 2015-01-01 – 2024-12-31.

Totalt har det registrerats 593 bologneser i Sverige perioden 2015-01-01 – 2024-12-31. Under den aktuella perioden har 30 bologneser (16 hanhundar och 14 tikar) importerats från fr.a. Norge, Finland. Danmark. Italien, Schweiz, Tyskland och Ungern.

Populationsstorlek, registreringssiffror

Genomsnittlig kullstorlek

Kullstorleken ligger stabilt mellan 3,5 och 4,0 vilket är en indikation om att ingen påverkan på rasens fertilitet föreligger. År 2024 uppgick den genomsnittliga kullstorleken i 4,6.

Inavelstrend (inavelsökning)

Trots att aveln bygger på relativt få avelsdjur har uppfödarna lyckats hålla inavelsgraden på nivåer som anses långsiktigt hållbara. För rasens del har detta inneburit att den genomsnittliga inavelsökningen legat på cirka 1,5 % per år, en siffra som även numerärt större raser har svårt att nå. Alla kombinationer vilka renderar i valpar är viktiga för rasens utveckling i Sverige varför en parning som eventuellt överstiger det som kan anses önskvärt avseende beräknad inavelsökning även ska accepteras.

Enligt den analys av rasens heterogenitet som MyDogDNA gjort, baserad på >30 individer så ligger den på 35–40 %. Motsvarande siffra för den genomsnittliga rashunden var i samma undersökning 26–40 % (se bilaga 3).

Ålder vid parning:

Det har inte varit ovanligt att unga hundar, både tikar och hanar har använts i avel. Det bör poängteras att det är såväl enligt både djurskyddslagen som SKKs grundregler inte tillåtet att para tikar som är yngre än 18 månader.

Merit i sig att vara äldre och frisk.

Antal valpar per avelsdjur

Bolognesen är en så pass liten ras att det i dagsläget inte föreligger något problem med att individuella avelsdjur överanvänds. Det är av stor vikt att man varierar användandet av såväl hanar som tikar, ju fler individer som används i aveln desto bättre är det för rasen långsiktig. Glädjande nog ses en positiv trend avseende detta då det under 2024 föddes 5 valpkullar i Sverige efter 5 olika fäder och 5 olika mödrar.

Långsiktiga mål

- Att bevara den genetiska variationen.
- Öka möjligheterna till val av avelsdjur i framtiden.

Kortsiktiga mål

Handlingsplaner

Handlingsplan uppfödare och hanhundsägare

- Använda så många olika avelsdjur med sinsemellan olika genetisk bakgrund som möjligt.
- Använda många individer - helst lika många hanhundar som tikar, bibehålla en låg inavelsgrad varigenom risken för spridning av sjukdomsgener minimeras.
- Att informera valpköpare att även icke meriterade bologneser kan utgöra ett viktigt tillskott i avelsarbetet.

Handlingsplan klubb

- Information genom digitala möten och artiklar på rasklubbens hemsida till uppfödare och hanhundsägare om populationsgenetik och rasens förutsättningar.
- Information till uppfödare och hanhundsägare om rasens situation i andra länder så långt data finns tillgängliga för att optimera förutsättningarna för väl genomtänkta import.
- Att rekommendationer i sig inte leder till att avelsdjur väljs bort medvetet eller omedvetet.
- Att öka intresset för att föda upp rasen och/eller att låta sin hanhund användas i avel.
- Att informera valpköpare att även icke meriterade bologneser kan utgöra ett viktigt tillskott i avelsarbetet.

Vardagsmentalitet

Nuläge

Bolognesen är en trevlig sällskapshund var yttersta syfte är att vara sin ägares trogna vän. Den är påhittig, lättlärd och tillgiven sin ägare. I rasstandardens beskrivs bolognesen som att den har ett värdigt uppträdande och att den som regel är måttligt aktiv. I standarden beskrivs rasen även som påhittig men sansad och mycket tillgiven sin ägare och bekantskapskretsen. Denna bild stämmer väl överens med hur bolognesen fungerar idag, den är trogen sin ägare och har ett lugn över sig som gör att den är väldigt trevlig till vardags. Den är inte överdrivet social men uppskattar naturligtvis att få nya vänner.

Tillgänglighet

Enligt enkätsvaren bedöms 77% av hundarna vara positiva vid kontakt med främmande människor. 14% angavs vara reserverade. För att ta del av det fullständiga resultatet från enkäten se bilaga 1.

Vistelse i främmande miljö

79% bedömdes som trygga i alla miljöer; 7% bedömdes som ängsliga i främmande miljöer.

Reaktion på främmande hundar

66% angavs som positiva vid kontakt med främmande hundar; 2% uppfattades som aggressiva vid kontakt med främmande hundar.

Reaktion på vilt

Endast 35 individer (av 224) angavs jaga efter vilt när de är fria i markerna.

Antal BPH genomförda sedan 2012:

Hittills är det få bologneser som genomgått BPH till stor del p.g.a. långa köer och svårigheter att boka in testen.

Rasens medelvärde utifrån genomförda BPH:

Observera att detta inkluderar samtliga startade BPH sedan BPHs start och således skiljer sig från urvalet 2012 – 2025.

I dagsläget har 10 individer fullföljt BPH, samtliga 10 har genomfört BPH med skott.

Resultatet av enkäten och det som rapporteras från såväl uppfödare som valpköpare tyder på att rasen har en trevlig mentalitet. Mentaliteten är uppskattad av ägarna och leder inte till anpassningsproblem i det moderna samhället. Det vore givetvis positivt att kunna bekräfta dessa iakttagelser mot bakgrund av fler genomförda BPH.

Långsiktiga mål

- Att bevara rasens uppskattade mentalitet som anpassningsbar och okomplicerad sällskapshund.

Kortsiktiga mål

Handlingsplaner

Handlingsplan uppfödare och hanhundsägare

- Ej nyttja hundar i avel som avviker från rasens önskvärda beteenden

Handlingsplan klubb

- Att rasklubben möjliggör för fler bologneseägare att kunna genomföra BPH med sina hundar.
- Att uppmuntra uppfödare att vara uppmärksamma på ev. avvikelser från det önskvärda beteendet hos avelsdjur och deras avkommor.

Hälsa

Nuläge

Generellt

Bolognese är en frisk ras som är placerad i den bästa bonusklassen hos försäkringsbolagen. Under perioden 2015-01-01 – 2021-12-31 har det registrerats 593 bologneser i Sverige. De svenska uppfödarna har goda kontakter med såväl varandra som sina valpköpare vilket ger goda förutsättningar till att hälsostörningar kan fångas upp tidigt.

Våren 2021 skickades det ut en enkät till samtliga bologneseägare i SKKs ägarregister med hundar födda efter 2013. Vi uppmanade dessa ägare och i rasklubbens tidning att även skicka in resultat för hundar födda tidigare. Svar lämnades avseende 224 hundar. Bologneseägare är uppenbarligen mycket engagerade i sina hundar och deras hälsa. Svaren på denna enkät bekräftade bilden av bolognese som en frisk ras.

Hundarnas hälsotillstånd anges vara mycket gott eller gott hos 94%. Bara ett fåtal gör mer än 5 besök/år för annat än vaccinationer och hälsokontroller. Den vanligaste orsaken till veterinärbesök för sjukdom är mag-tarmproblem med diarréer och/eller kräkningar där orsaken varit "magsjuka" eller att hunden fått i sig något olämpligt.

Rörelseapparaten

Symptom och/eller diagnos avseende rörelseapparaten angavs hos 9% i enkäten. Detta innefattade bl.a. olycksfall, förslitningsskador och patellaluxation. 3 hundar var opererade för trauma och 2 för patellaluxation.

Ögonsjukdomar

Sedan 2009 har vi känt till att PRA finns hos rasen. Det första kända fallet drabbade en svenskfödd hund med italiensk far. För att säkerställa diagnosen utfördes specialobduktion på SLU. I avelsdata har hunden diagnosen Retinopati, PRA-liknande. Flera nära släktingar till tiken både i Sverige och Norge konstaterades ha samma diagnos. Sedan 2010 har i stort sett alla

bologneser använda i avel genomgått ögonundersökning hos ögonspecialister inom ett år före parning. Till dags dato finns 12 fall av PRA konstaterade i Sverige. Så småningom har sjukdomen uppmärksammats i övriga länder där avel med bolognese förekommer.

Genom gott samarbete med professor Tomas Bergström vid SLU och god vilja från bologneseägare i Sverige, Norge, Finland och Slovakien finns f.n. blodprov från 13 hundar med PRA eller som är förstegradssläkting till en sådan hund. Testning har visat att 6 av dessa är homozygota för prcd-mutationen (=drabbade), 1 är heterozygot och 5 saknade genen. De hundar som inte är homozygota för prcd-PRA med fått diagnosen PRA vid ögonlysning är nära besläktade med indexfallet. Således finns det såväl prcd-PRA som minst en typ till av PRA i rasen.

Sedan det 2017 visades att majoriteten av PRA-fall i rasen beror på prcd mutationen har uppfödare både i Sverige och i övriga länder gentestat sina avelsdjur. Vid uppfödarträffar har enigheten varit stor att bärare skall användas i avel för att inte minska avelsbasen.

Nulägesituationen är hoppfull. I Sverige har det inte fötts någon hund sedan 2017 som fått diagnosen och enkäten ger oss inte skäl att tro att det finns hundar som lider av synnedbättnings sjukdom som kan misstänkas vara betingad av ännu odiagnosticerad näthinnesjukdom.

I enkäten framkommer att många hundar har epifora alltså att de har rinnande ögon och eller missfärgning av pälsen under ögonen. Det ger inte hunden några besvär men är kosmetiskt störande. Trots att detta är vanligt förekommande av och till hos många raser finns det ingen säkerställd orsak till fenomenet.

Tandhälsa

Enkäten visade att 5% av hundarna hade fått tandlossningsproblem vid 6 års ålder.

Kastration

Av enkätsvaren framgick att 31% av hanhundarna var kastrerade. För majoriteten var orsaken till detta inte veterinärmedicinska skäl utan ägarrelaterade där andra lösningar torde vara tänkbara. I förlängningen får detta konsekvenser för aveln då en tredjedel av alla hanhundar inte är tillgängliga för avel.

Långsiktiga mål

- Att bevara rasen frisk
- Att inga individer som är homozygota för prcd-PRA ska födas
- Att minimera risken för att bologneser drabbas av icke prcd-PRA
- Att förbättra tandhälsan i rasen
- Att halvera andelen bolognesehanar som kastreras utan veterinärmedicinska skäl inom 10 år

Kortsiktiga mål

Handlingsplaner

[Handlingsplan uppfödare och hanhundsägare](#)

- Låta ögonspegla avelsdjur inför debut samt försöka hålla sig med aktuella intyg inför fortsatt avel (intyg är aktuellt i ett år efter utfärdandet)
- Låta gentesta samtliga avelsdjur för PRCD-PRA inför avelsdebut för att säkerställa att inte bärare paras med bärare, och att affekterade djur ej går i avel.

Handlingsplan klubb

- Fortsatt uppmuntra till ögonundersökning inför avelsdebut med önskemål om att intyg ej ska vara äldre än 1 år vid parning. Om hunden genomför ögonlysning (UA) vid 6 års ålder behövs ingen ytterligare ögonundersökning.
- Gentestning av avelsdjur för prcd-PRA så att avkomor ej riskerar drabbas av prcd-PRA. Individer som är heterozygota för anlaget ("bärare") kan användas i avel förutsatt att de paras med individ som är konstaterat fri från anlaget.
- Fortsatt samarbete med professor Tomas Bergström, SLU för att om möjligt utveckla gentest även för den/de former av PRA som orsakas av annan gen/gener än prcd-PRA.
- Uppmärksamma uppfödare på tandlossningsproblematiken och uppmuntra dessa till att vid avelsbeslut väga in avelsdjurens (och ev. tidigare avkommas) tandstatus.
- Informera bologneseägare om betydelsen av bra kost och god munhygien genom artiklar i rasklubbens tidning, vid träffar och via uppfödarna.
- Att genom artiklar i rasklubbens tidning och via uppfödarna informera om vilka beteenden som påverkas av kastration samt risker och konsekvenser med ingreppet.

Exteriör

Nuläge

Rasstandarden beskriver en sunt konstruerad hund utan exteriöra överdrifter eller förhållanden som kan leda till osundhet. Genomgång av domarkritiker för den aktuella tidsperioden visar inget tyder på att man uppmärksammat osund exteriör.

Tyvärr är det relativt få individer som ställs ut då många valpköpare saknar intresse för utställning och/eller väljer att klippa pälsen mycket kort.

Långsiktiga mål

- Att bevara rasens sunda exteriör

Kortsiktiga mål

Handlingsplaner

Handlingsplan uppfödare och hanhundsägare

- Endast nyttja exteriört sunda hundar i avel

Handlingsplan klubb

- Genom information till uppfödare och domare om rasstandarderna och dess tillämpning.

- Att införa en klass för nedklippta hundar vid rasklubbens årliga special för att på så sätt öka intresset för att delta på utställning eller exteriörbedömning för hundägare. Detta ger även rasklubben en större underlag för hur rasens exteriör ter sig.

Sammanfattning

Prioritering av viktiga kortsiktiga och långsiktiga mål

För att bevara bolognesen med alla dess uppskattade egenskaper och ge kommande uppfödargenerationer möjlighet att bedriva avel dvs. skapa förutsättningar för långsiktigt hållbar avel är högsta prioritet att verka för så stor genetisk variation som möjligt. Detta innebär att så många avelsdjur som möjligt skall utnyttjas och att import av avelsdjur sker primärt för att tillföra nytt genetiskt material. Selektionstrycket ska hållas så lågt som möjligt.

Plan för fortsatt arbete i klubben

En styrka är att den senaste 10-års perioden präglats av öppenhet och gott samarbetsklimat bland de uppfödare som regelbundet föder upp bolognese.

Under pandemin introducerades tidigt digitala uppfödarträffar dit även nytillkomna uppfödare som ej är medlemmar i klubben inbjuds. Vi planerar att fortsätta med dessa träffar även efter pandemin då det ger alla goda möjligheter att delta och stärker det goda samarbetsklimatet. Dessa träffar bidrar även till ett gott informationsflöde.

Vi planerar att göra en ny hälsoenkät 2027 med i stort sett samma frågor som i den senast genomförda hälsoenkäten så att resultaten ska vara jämförbara över tid.

Handlingsplaner för rasklubben

Population

Handlingsplan klubb

- Information genom digitala möten och artiklar på rasklubbens hemsida till uppfödare och hanhundsägare om populationsgenetik och rasens förutsättningar.
- Information till uppfödare och hanhundsägare om rasens situation i andra länder så långt data finns tillgängliga för att optimera förutsättningarna för väl genomtänkta import.

Vardagsmentalitet

Handlingsplan klubb

- Att rasklubben möjliggör för fler bologneseägare att kunna genomföra BPH med sina hundar.

- Att uppmuntra uppfödare att vara uppmärksamma på ev. avvikelser från det önskvärda beteendet hos avelsdjur och deras avkommor.

Hälsa

Handlingsplan klubb

- Fortsatt uppmuntra till ögonundersökning inför avelsdebut med önskemål om att intyg ej ska vara äldre än 1 år vid parning. Om hunden genomför ögonlysning (UA) vid 6 års ålder behövs ingen ytterligare ögonundersökning.
- Gentestning av avelsdjur för prcd-PRA så att avkommor ej riskerar drabbas av prcd-PRA. Individer som är heterozygota för anlaget ("bärare") kan användas i avel förutsatt att de paras med individ som är konstaterat fri från anlaget.
- Fortsatt samarbete med professor Tomas Bergström, SLU för att om möjligt utveckla gentest även för den/de former av PRA som orsakas av annan gen/gener än prcd-PRA.
- Uppmärksamma uppfödare på tandlossningsproblematiken och uppmuntra dessa till att vid avelsbeslut väga in avelsdjurens (och ev. tidigare avkommas) tandstatus.
- Informera bologneseägare om betydelsen av bra kost och god munhygien genom artiklar i rasklubbens tidning, vid träffar och via uppfödarna.
- Att genom artiklar i rasklubbens tidning och via uppfödarna informera om vilka beteenden som påverkas av kastration samt risker och konsekvenser med ingreppet.

Exteriör

Handlingsplan klubb

- Genom information till uppfödare och domare om rasstandarderna och dess tillämpning.
- Att införa en klass för nedklippta hundar vid rasklubbens årliga special för att på så sätt öka intresset för att delta på utställning eller exteriörbedömning för hundägare. Detta ger även rasklubben en större underlag för hur rasens exteriör ter sig.

Källförteckning

Bilagor

- Bilaga 1: [Enkät svar "Hur mår din bolognese?" 2021](#)
- Bilaga 2: [Svarsskrivelse från Svenska sällskapet för veterinär oftalmologi, SSVÖ, \("Ögonpanelen"\) 2021](#)
- Bilaga 3: [Wisdom Panel/MyDogDNA: Genetic Diversity](#)
- Bilaga 4: [Domarkompendium 2015](#)